

Pengaplikasian Pendekatan Pembelajaran Aktif Di Kalangan Pelajar Tahun Akhir Pendidikan Pra Siswazah

Application of Active Learning Approach Among Final Year Education Undergraduate Students

Nurulhidayah Binti Ariff¹, Norasykin Mohd Zaid^{2*}

^{1,2}Sekolah Pendidikan, Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan, Universiti Teknologi Malaysia, Malaysia

*norasykin@utm.my

Received: 20 December 2019

Received in revised form: 26 January 2020

Accepted: 2 February 2020

Published: 12 February 2020

ABSTRAK

Kajian ini dijalankan bertujuan untuk mengkaji persepsi pelajar terhadap pengaplikasian pendekatan pembelajaran aktif. Kajian tertumpu kepada 3 aspek, iaitu persepsi pelajar terhadap pengaplikasian pendekatan pembelajaran aktif, faktor dominan yang mendorong pelajar untuk terlibat dalam pembelajaran dan kelebihan pembelajaran aktif menurut pandangan pelajar. Seramai 71 orang pelajar tahun akhir Fakulti Pendidikan daripada program pengajian kursus A, kursus B dan kursus C telah menjadi responden dalam kajian ini. Instrumen kajian yang digunakan adalah soal selidik yang mengandungi 30 item, dibina berasaskan skala pemeringkatan Likert. Nilai Alpha Cronbach bagi soal selidik ini ialah 0.96 dan data mentah yang diperolehi telah dianalisis dengan menggunakan SPSS for Windows Version 11.5. Dapatan kajian menunjukkan tahap persepsi pelajar terhadap pendekatan pembelajaran aktif dalam sesi P&P adalah tinggi dengan nilai min 4.01. Hasil kajian juga menunjukkan antara faktor utama yang mendorong pelajar untuk terlibat dalam pembelajaran aktif adalah faktor interaksi dan komunikasi yang baik antara rakan-rakan. Selain itu, hasil kajian turut menunjukkan kelebihan utama pembelajaran aktif menurut pandangan pelajar ialah dapat memperbaiki kemahiran komunikasi dalam diri mereka. Secara keseluruhannya, penerimaan pelajar terhadap pembelajaran aktif adalah positif.

Keywords

Pembelajaran aktif; pengajaran dan pembelajaran; strategi pembelajaran.

ABSTRACT

This research was carried out to study the students' perception regarding active learning approach. The research focuses on 3 objectives. First is to identify students' perception on active learning. Second, to identify the dominant factors that motivates them to get involved in active learning and finally, to determine the advantages of active learning approach from students' point of view. A total of 71 final year students from studying programs of course A, course B and course C were involved. The survey instrument used in this study was a questionnaire that contains 30 Likert Scale based items. The value of Alpha Cronbach is 0.96. The SPSS for Windows Version 11.5 was used to perform the statistical analysis required. The result from the research shows that students' perception on active learning was high with the mean value of 4.01, and the dominant factors that encourage them to get involved in active learning are interaction and communications among group members. Besides that, the findings also show that the advantage of active learning approach from students' point of view was that it helps to improve their communicating skill. Overall, the receivment of the active learning among the students was positive.

Keywords

Active Learning; teaching and learning; learning strategy.

Pengenalan

Sejajar dengan matlamat untuk menjadikan Malaysia sebuah negara maju menjelang abad ke-21, perubahan yang pantas dan di luar jangkaan dalam pelbagai bidang seperti ekonomi, sosio, politik dan teknologi telah menjadikan masa depan para graduan penuh dengan cabaran. Menurut Hashim et. al. (2016), perkembangan ini menuntut

peningkatan daripada amalan pendidikan yang digunakan selama ini kepada amalan pembelajaran abad ke-21 bagi melahirkan para graduan yang memenuhi kehendak pasaran kerja semasa. Ini kerana, kritikan tajam sering dilontarkan terhadap pelaksanaan pendidikan yang sedia ada lantaran harapan yang begitu tinggi untuk melahirkan para graduan yang cemerlang, terbilang dan gemilang.

Selaku seorang mahasiswa universiti, para pelajar sewajarnya menyiapkan diri mereka untuk menghadapi zaman yang serba canggih dan pantas ini. Maka, adalah perlu untuk sistem pendidikan mewujudkan satu program menyeluruh yang bukan sahaja akan menyediakan infrastruktur dan penggunaan Teknologi Maklumat (IT) terkini dalam proses pembelajaran tetapi perlu meliputi pengintegrasian dengan keseluruhan aspek kehidupan di universiti (Rachmaniah et al.; 2019; Ahmad Zaharudin, 1997). Ini dikukuhkan lagi dengan pernyataan oleh Ismail (2004), bahawa pelajar perlu meningkatkan kemahiran dan keupayaan diri agar seiring dengan pembangunan dan kemajuan negara meliputi kesemua aspek kehidupan yang seimbang dari segi jasmani, emosi, rohani, dan intelek selaras dengan Falsafah Pendidikan Kebangsaan. Rizalman (2004) ada menyatakan bahawa pendidikan merupakan suatu perkara asas yang perlu dipandang berat oleh negara jika ingin merealisasikan wawasan 2020. Oleh itu, pendidik perlu memainkan peranan penting dalam pencapaian pelajar yang mana kenyataan ini turut dipersetujui oleh Siow (2006), yang menyatakan bahawa langkah pertama dalam menyediakan satu sistem pendidikan yang efektif ialah memberi kesedaran kepada para pendidik mengenai apakah matlamat pendidikan yang sebenar.

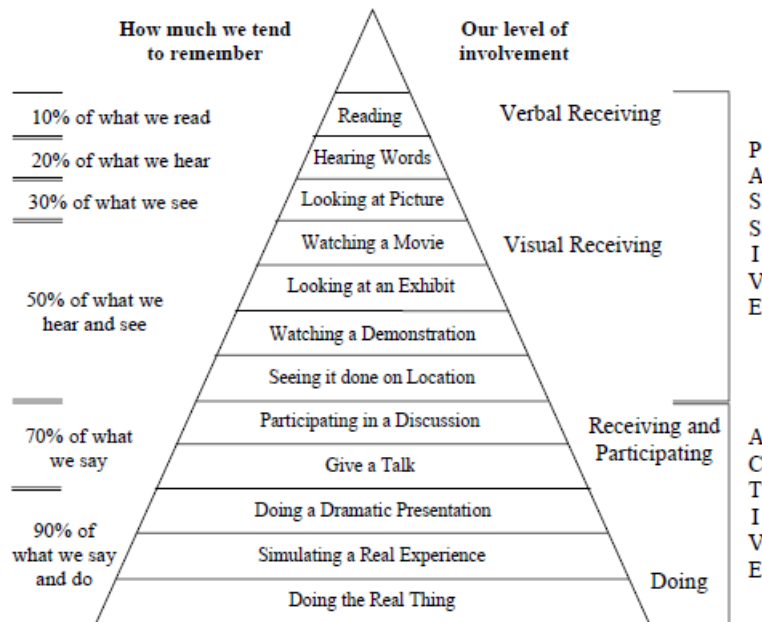
Tahun demi tahun, pelbagai percubaan dan usaha dibuat untuk membangun dan memperbaiki sistem pendidikan yang berbentuk tradisional. Usaha ini telah dimulakan oleh Institusi Pengajian Tinggi (IPT) dengan memperkenalkan pendekatan-pendekatan pengajaran dan pembelajaran (P&P) yang lebih berpusatkan kepada penglibatan pelajar. Ini dipersetujui oleh Whitman (1996), Goyal et. al. (2018) dan Pamungkas et. al. (2019) yang menyatakan bahawa, penggunaan pelbagai jenis pendekatan pembelajaran boleh membantu untuk memenuhi gaya pembelajaran pelajar yang sememangnya berbeza antara satu sama lain kerana tidak semua pelajar dapat menerima pendekatan pembelajaran yang berbentuk pasif. Selain itu, Fullan dan Hargreaves (1992) menyatakan bahawa, sekolah-sekolah dan institusi-institusi pengajian mesti mengkaji dengan lebih mendalam mengenai amalan dan kaedah baru bagi mengaplikasikan gaya pembelajaran dan pengajaran, serta mengajar cara berfikir, yang seterusnya akan menghasilkan pengajaran yang efektif.

Menurut Davis (1993), dengan memahami gaya pembelajaran pelajar ia akan memberikan tiga kebaikan kepada pengajar. Yang pertama, mengetahui gaya pembelajaran yang mana akan membantu pengajar untuk memahami perbezaan antara gaya pembelajaran yang diamalkan oleh pelajar semasa mereka belajar di dalam kelas. Kedua, pengajar akan mendapat idea bagaimana untuk merancang strategi pengajaran yang bersesuaian berdasarkan gaya pembelajaran yang berbeza. Akhir sekali, apabila pengajar memahami gaya pembelajaran seseorang pelajar, pengajar boleh membimbing mereka untuk menggunakan strategi-strategi pembelajaran yang sesuai dengan diri pelajar itu sendiri. Dalam erti kata lain, tidak wujud strategi pengajaran yang terbaik kerana gaya pembelajaran setiap pelajar adalah berbeza-beza. Oleh kerana itu, pelbagai pendekatan pengajaran perlu dilakukan bagi memenuhi tuntutan gaya pembelajaran semua pelajar ke tahap yang optimum.

Kajian lain yang turut menyokong kebaikan memahami gaya pembelajaran pelajar adalah kajian yang dilakukan oleh Thut dan Gerberich (1993) yang menyatakan bahawa, kemahiran menggunakan satu kaedah pengajaran sahaja tidak menjamin seseorang guru itu boleh menangani secara bijak segala masalah dalam bidang P&P kerana tidak ada satu pendekatan pun yang boleh dianggap terbaik dalam semua aspek, setiap masa dan sesuai dengan semua pelajar. Malah ia akan menghadkan penggunaan kaedah pengajaran tertentu, seterusnya menjejaskan kecekapan dan keberkesanan guru serta pembelajaran pelajar.

Sorotan Kajian

Menurut McPherson (2020), pembelajaran aktif merujuk kepada kaedah di mana pelajar mengetuai perbincangan, melakukan sesuatu termasuk memproses, mengguna dan membuat refleksi terhadap maklumat yang diberi. Kaedah pembelajaran aktif ini berasaskan kepada andaian bahawa pembelajaran secara tabiinya adalah suatu kegiatan yang aktif dan kaedah belajar setiap manusia adalah berbeza. Kaedah ini telah lama diketengahkan oleh Dale (1969) menerusi Kon Pembelajaran Edgar Dale yang berikut:

Rajah 1: Kon Pembelajaran Edgar Dale (Dale, 1969)

Orlich et al. (2001) ada menyatakan bahawa seorang pendidik yang baik, seharusnya berupaya untuk merancang serta membimbing sesi pengajaran yang berasaskan pelbagai jenis strategi pembelajaran yang berbeza. Ini adalah bagi menggalakkan penggunaan pendekatan pembelajaran aktif dalam bilik-bilik kuliah. Dengan itu, pendidik akan dapat membantu setiap pelajar untuk mencapai kejayaan memandangkan penggunaan pelbagai kaedah pengajaran akan memenuhi tuntutan kepelbagaian gaya pembelajaran pelajar. Ini diperkuatkan lagi dengan pernyataan daripada Mok Soon Sang (2002) yang menyatakan bahawa antara peranan guru dalam proses pengajaran adalah menimbulkan minat murid dan seterusnya membimbing mereka untuk belajar dengan menggunakan kaedah yang lebih berkesan.

Model Pembelajaran Aktif

Berikut merupakan Model Pembelajaran Aktif yang dikemukakan oleh Fink (1999):

Rajah 2: Model Pembelajaran Aktif (Fink, 1999)

Model ini mencadangkan 2 jenis pengalaman iaitu pengalaman yang diperoleh daripada pemerhatian dan pengalaman melakukan sendiri sesuatu perkara. Selain itu, terdapat juga 2 jenis perbincangan yang dilakukan dalam model pembelajaran aktif iaitu perbincangan dengan diri sendiri dan perbincangan bersama rakan lain.

Pengalaman Melalui Perbuatan

Merujuk kepada sebarang aktiviti pembelajaran di mana pelajar melakukan sesuatu dalam keadaan yang sebenar. Contohnya, merekabentuk eksperimen, membuat pembentangan secara lisan (Oral Presentation), aktiviti main peranan serta aktiviti simulasi.

Pengalaman Melalui Pemerhatian

Pengalaman ini berlaku apabila pelajar melihat atau mendengar orang lain melakukan sesuatu yang berkaitan dengan apa yang mereka pelajari. Contohnya, memerhati guru melakukan sesuatu, mendengar professional lain mempersembahkan sesuatu, dan melihat kejadian atau fenomena semulajadi.

Refleksi Kendiri

Perbincangan ini berlaku apabila pelajar melakukan refleksi ke atas diri sendiri berkenaan dengan isi pelajaran yang telah dipelajari. Selalunya mereka akan bertanya kepada diri sendiri, apa yang mereka fikir, apa yang mereka patut fikir, dan apakah perasaan mereka terhadap isi pelajaran tersebut. Adakah mereka rasa isi pelajaran itu membosankan, sukar untuk difahami dan sebagainya.

Perbincangan dengan Rakan Lain

Perbincangan pada tahap ini berlaku dalam pelbagai bentuk. Contoh yang paling mudah ialah melalui perbincangan dalam kumpulan kecil sesama rakan berkaitan isi pelajaran yang dipersetujui. Kadangkala, pensyarah atau guru boleh bertindak secara lebih kreatif dengan menggalakkan pelajar untuk mengadakan sesi dialog antara pelajar dengan golongan pakar atau professional sama ada di dalam atau di luar bilik kuliah. Tidak kira dengan sesiapa pun dialog ini diadakan, ia haruslah dibuat secara langsung, iaitu melalui perbualan, atau penulisan surat sama ada secara realiti atau maya.

Strategi Pembelajaran Aktif

Menurut Danielson (1996) terdapat beberapa contoh strategi pembelajaran aktif: (i) Kumpulan Pembelajaran Kooperatif, (ii) Aktiviti berorientasikan inkuiri; (iii) Perancangan kerjasama Guru – Pelajar; (iv) Aktiviti berasaskan hands-on dan minds-on (v) Perbincangan kumpulan kecil (vi) Demonstrasi dari pihak pelajar; (vii) Portfolio pelajar; (viii) Penilaian sendiri pelajar; dan (ix) Pembentangan kerja-kerja pelajar.

Selain itu, Orlich et al. (2001) ada mencadangkan beberapa strategi pembelajaran aktif alternatif yang lain. Menurutnya, pembelajaran aktif boleh berlaku secara semulajadi apabila pensyarah atau guru menjadikan bilik-bilik kuliah sebagai tempat belajar yang menyeronokkan. Dalam erti kata lain, pembelajaran tidak semestinya berlaku dalam situasi yang serius di mana pelajar duduk dengan tegak sambil mendengar kuliah yang berlaku secara sehalu disamping guru pula membataskan percakapan serta pergaulan dengan pelajar akibat daripada kebiasaan mengamalkan kaedah pengajaran tradisional.

Pembelajaran aktif akan terhasil apabila guru bertolak ansur dengan pelajar mengenai hal pergaulan mesra antara guru-pelajar yang bertujuan untuk proses P&P. Mesra yang dimaksudkan adalah pergaulan baik antara guru-pelajar. Seterusnya, apabila hubungan guru-pelajar adalah baik, secara tidak langsung pelajar akan terlibat secara aktif dalam sesi-sesi perbincangan dua hala antara mereka. Menurut Felder dan Solomon (2004), berikut merupakan ciri-ciri pelajar yang cenderung memilih pendekatan pembelajaran aktif berbanding pendekatan tradisional:

- Pelajar yang aktif kebiasaannya cenderung untuk memahami maklumat yang disampaikan apabila mereka melakukan sesuatu ke atas maklumat tersebut seperti berbincang, mengaplikasi atau mengajar

semula kepada pihak lain.

- Pelajar yang gemar pembelajaran aktif mempunyai kemahuan untuk mencuba dahulu sesuatu yang baru, kemudian baru mereka lihat kesan daripada percubaan itu.
- Pembelajaran aktif juga melibatkan pelajar yang suka bekerja secara berkumpulan.
- Selalunya, pelajar yang cenderung memilih pendekatan aktif suka kepada sesi kuliah yang banyak melibatkan pergerakan fizikal. Contohnya, aktiviti perbincangan dalam kumpulan, pembentangan hasil perbincangan kumpulan dan sebagainya.

Pengaplikasian Pendekatan Pembelajaran Aktif Dalam Bilik Kuliah

Penggunaan pendekatan pembelajaran aktif akan mendatangkan masalah kepada pelajar yang baru mengenali pendekatan ini. Ini adalah kerana, pengajar akan menjadi fasilitator semasa menggunakan pendekatan pembelajaran aktif ini yang membawa maksud menyerahkan sebahagian daripada perjalanan kuliah kepada pelajar. Untuk itu, pelajar haruslah meningkatkan kesedaran dan tanggungjawab terhadap apa yang mereka harus pelajari dan bagaimana mereka harus belajar.

Menurut Sunita (2020), aktiviti secara berpasangan memberi strategi yang berisiko rendah kerana ia dapat memastikan hampir 100% penglibatan pelajar dalam aktiviti ini. Antara aktiviti yang boleh dilakukan secara berpasangan adalah aktiviti Fikir - Kongsi – Berpasangan (Think – Pair – Share). Kelebihan aktiviti ini adalah ianya boleh diadakan dalam pelbagai jenis saiz bilik kuliah. Aktiviti ini memberi peluang kepada pelajar dalam memberikan pendapat, pandangan, mendengar hujah daripada rakan lain, serta mengasah bakat berhujah tanpa melibatkan pengurusan kerja berkumpulan yang tentunya akan menjadikan lebih banyak masa terbuang (pengagihan ahli kumpulan, masa untuk mencari tempat berkumpul dan sebagainya). Antara aktiviti lain selain berbincang ialah berkongsi atau membandingkan nota kuliah dan menilai kerja atau kuiz dengan pasangan yang lain.

Sebelum seseorang pensyarah membuat keputusan untuk membuat aktiviti secara berkumpulan, keadaan bilik kuliah yang sesuai perlulah diambil kira kerana ia memainkan peranan yang sangat penting bagi memastikan kelancaran aktiviti. Antara aktiviti berkumpulan yang boleh digunakan adalah Pembelajaran Kooperatif (*Cooperative Learning*) atau Pembelajaran Berasaskan Masalah (*Problem Based Learning*). Aktiviti ini adalah bagi menyelesaikan permasalahan yang lebih kompleks di mana memerlukan penglibatan ramai anggota, tiga atau lebih pelajar boleh diletakkan di dalam satu kumpulan. Dalam kaedah ini, pelajar akan saling membantu dalam pembelajaran. Secara umumnya, satu kumpulan yang heterogen (dari segi jantina, bangsa dan pencapaian akademik) adalah lebih baik terutama jika mereka harus bekerja dalam satu jangka masa yang panjang bagi menyelesaikan sesuatu masalah yang kompleks. Namun, kumpulan juga boleh dibuat secara spontan bagi menggalakkan perbincangan dan mengelakkan pelajar yang belum menguasai bahan berasa malu untuk bertanya.

Kajian lepas

Terdapat beberapa kajian lepas yang telah dilakukan oleh para professional berkaitan dengan pembelajaran aktif. Antaranya ialah kajian yang dilakukan oleh Chickering dan Gamson (1987) yang telah mengumpulkan hasil kajian dan kertas kerja yang berkaitan dengan pendidikan bagi peringkat siswazah selama puluhan tahun. Mereka menghasilkan tujuh prinsip amalan baik dalam pendidikan siswazah. Antara prinsip yang diketengahkan ialah:

“Learning is not a spectator sport. Students do not learn much just sitting in classes listening to teachers, memorizing pre-packaged assignment and spitting out answers. They must talk about what they are learning, write about it, relate it to past experiences, and apply it to their daily lives. They must make they learn part of themselves.”

(Chickering dan Grimson, 1987)

Selain itu, Felder et al. (1998) telah membandingkan hasil keputusan peperiksaan kumpulan kajian iaitu kumpulan yang menggunakan kaedah pembelajaran aktif dengan kumpulan yang menggunakan kaedah pengajaran tradisional.

Kumpulan kajian mengatasi kumpulan yang diperbandingkan dalam banyak perkara seperti bilangan graduan, tempoh graduan, dan penguasaan dalam beberapa kemahiran generik.

Analisis terhadap beberapa kajian ke atas pendidikan siswazah dalam bidang sains, matematik, kejuruteraan dan teknologi (SMET) yang dilakukan oleh Springer et al. (2000) menunjukkan bahawa pelbagai bentuk pembelajaran dalam kumpulan kecil adalah berkesan bagi mempertingkatkan pencapaian akademik, sikap yang lebih positif terhadap pembelajaran dan meningkatkan kesungguhan dalam kursus dan program SMET. Analisis ini menyokong penggunaan secara meluas pembelajaran kumpulan kecil dalam kursus-kursus SMET. Selain itu, Bonwell dan Eison (1991) juga telah melakukan kajian di mana hasilnya telah menunjukkan masih ramai pengajar-pengajar di Institut Pengajian Tinggi menggunakan pendekatan syarahan sebagai satu-satunya kaedah pengajaran dan pengajaran dalam bilik-bilik kuliah.

Dalam kajian lain yang dilakukan oleh Ruhl et al. (1987), beliau mencadangkan agar setiap sesi kuliah diselitkan dengan aktiviti pembelajaran aktif yang pendek agar proses pembelajaran yang lebih berkesan dapat berlaku. Mereka menyimpulkan, “if we talk six minutes less, students learn more”. Dalam kajian ini, pengajar memberhentikan syarahan mereka yang telah berlangsung selama 12 hingga 18 minit bagi jangkamasa selama 2 minit sebanyak tiga kali dalam setiap kuliah. Ketika tempoh berhenti, pelajar secara berpasangan berbincang atau menyemak nota masing-masing dan tiada interaksi antara pengajar dan pelajar. Di akhir setiap kuliah pelajar diberikan tiga minit untuk menulis segala apa yang mereka ingati dari kuliah yang baru disampaikan. Satu kumpulan kawalan juga diberikan kuliah menggunakan bahan yang sama tetapi dengan kaedah tradisional. Kumpulan kajian didapati mendapat keputusan ujian yang lebih baik dengan magnitud perbezaan pencapaian antara kedua kumpulan agak besar.

Metodologi Kajian

Rekabentuk kajian yang dilakukan oleh pengkaji merupakan kajian deskriptif yang menggunakan kaedah tinjauan. Dalam kajian ini, pengkaji akan melihat pendekatan pembelajaran aktif dari beberapa sudut iaitu persepsi pelajar terhadap pengaplikasian pembelajaran aktif, faktor-faktor yang mendorong pelajar untuk terlibat dalam sesi pembelajaran aktif, dan kelebihan pendekatan pembelajaran aktif menurut pandangan pelajar.

Bagi kajian ini, populasi yang telah dipilih adalah terdiri daripada pelajar tahun 4 Program Ijazah Sarjana Muda Sains dan Komputer serta Pendidikan bagi kursus A, kursus B dan kursus C daripada salah sebuah fakulti di Universiti Awam Malaysia. Sampel kajian yang diambil kira dalam kajian ini adalah mengikut bilangan kehadiran populasi semasa sesi set soal selidik diedarkan dalam kajian sebenar.

Instrumen Kajian

Dalam kajian ini, instrumen yang telah digunakan oleh pengkaji adalah set soal selidik yang telah dibina sendiri oleh pengkaji berdasarkan persoalan kajian yang telah ditentukan. Menurut Majid Konteng (1993), antara kelebihan penggunaan set soal selidik bagi sesuatu kajian ialah ia dapat meningkatkan ketepatan maklumat yang diperolehi daripada responden. Ini adalah kerana maklumat yang diperolehi daripada responden melalui set soal selidik tidak akan dipengaruhi oleh pengkaji terutamanya dari segi emosi. Set soal selidik yang - digunakan dalam kajian terhadap pendekatan pembelajaran aktif ini adalah berdasarkan Kaedah Likert iaitu dengan menggunakan skala lima mata. Secara keseluruhannya, set soal selidik akan dibahagikan kepada 2 bahagian iaitu bahagian A dan B. Bahagian A mengandungi profil responden, manakala bahagian B mengandungi item-item bagi menjawab persoalan kajian.

Bahagian A dalam set soal selidik ini mengandungi 3 soalan yang berkaitan dengan latarbelakang responden. Soalan-soalan ini telah memberikan maklumat berkaitan dengan jantina, program pengajian dan bangsa. Soalan jantina memberikan maklumat berkaitan dengan jantina responden iaitu sama ada lelaki atau perempuan. Soalan berkaitan dengan program pengajian memberikan maklumat kepada pengkaji, mengenai program pengajian yang diikuti oleh responden, sama ada daripada program pengajian kursus A, kursus B atau kursus C. Akhir sekali, soalan berkaitan bangsa memberikan maklumat jenis bangsa responden iaitu Melayu, Cina, India atau lain-lain.

Bahagian B pula mengandungi item-item bagi memenuhi persoalan-persoalan kajian iaitu persepsi pelajar terhadap pendekatan pembelajaran aktif, faktor dominan yang mendorong pelajar untuk terlibat dalam sesi P&P yang

menggunakan pendekatan pembelajaran aktif dan kelebihan pendekatan pembelajaran aktif menurut kaca mata pelajar. Dalam bahagian B ini, maklum balas soal selidik akan menggunakan Skala Pemingkatan Likert yang mengandungi 5 nilai skor iaitu nilai 1 (Amat Tidak Setuju) hingga 5 (Amat Setuju).

Kajian Rintis

Satu kajian rintis telah diadakan sebelum kajian sebenar dilakukan. Kajian rintis ini menggunakan sampel kajian yang bukan dari kumpulan sampel sebenar tetapi berada dalam kumpulan populasi yang telah dikenalpasti. Seramai 15 orang responden telah dipilih sebagai sampel dalam kajian rintis ini. Lima belas orang responden tersebut adalah terdiri daripada pelajar tahun 4 daripada 2 bidang yang berbeza. Maklum balas daripada kajian rintis ini telah digunakan untuk menentukan kebolehpercayaan soal selidik yang dibina. Kebolehpercayaan ini telah diproses dengan menggunakan perisian Statistic Package Social Sciences (SPSS) for Windows Version 11.5.

Kesahan dan kebolehpercayaan

Kajian rintis juga digunakan untuk menguji kesahan item yang terdapat dalam instrumen kajian yang dibina. Ia bertujuan untuk memperbetulkan keaburan struktur ayat, penggunaan tatabahasa, mengkaji kefahaman pelajar dari segi penggunaan istilah-istilah yang digunakan, serta sebagai tapisan awal dalam mengkaji masalah-masalah yang mungkin akan timbul semasa kajian sebenar dijalankan. Instrumen kajian ini telah disahkan oleh seorang pakar dalam pembelajaran aktif dan seorang pakar bahasa yang mempunyai pengalaman lebih daripada 5 tahun dalam bidang tersebut.

Selain itu, kebolehpercayaan juga diukur dengan menggunakan data- data yang diperolehi daripada kajian rintis ini. Mohd Salleh dan Zaidatun (2001) ada menyatakan bahawa jika pekali alpha cronbach berada antara 0.6 hingga 1.0, nilai ini menunjukkan item kajian diterima dan instrumen serta item-item kajian tidak perlu ditukar. Kenyataan ini dipersetujui oleh Gay (1996) yang menyatakan bahawa setiap nilai alpha cronbach yang menghampiri 1.0 dianggap mempunyai nilai kebolehpercayaan yang tinggi. Pengkaji mengambil keputusan untuk tidak mengubah item-item dalam soal selidik yang telah dibina kerana Nilai Alpha Cronbach bagi soal selidik ini adalah tinggi iaitu 0.96.

Data Analisis

Analisis Data bagi Persoalan Kajian 1: Apakah persepsi pelajar terhadap pengaplikasian pendekatan pembelajaran aktif?

Bahagian ini akan menjawab persoalan kajian 1 iaitu apakah persepsi pelajar terhadap pengaplikasian pendekatan pembelajaran aktif. Terdapat 10 item yang menggunakan skala Likert. Hasil analisis yang telah diperolehi adalah seperti yang telah ditunjukkan dalam Jadual 1:

Jadual 1: Taburan Peratusan dan Min bagi Persoalan Kajian 1

No. Item	Item	ATS (%)	TS (%)	SS (%)	S (%)	AS (%)	Min
1.	Pada pandangan saya, pendekatan pembelajaran aktif dapat menarik minat ramai pelajar untuk terlibat dalam sesi P&P.	0.0	1.4	7.0	46.5	45.1	4.35
2.	Saya berpendapat pendekatan pembelajaran aktif hanya sesuai untuk sesetengah topik pembelajaran sahaja.	0.0	11.3	9.9	53.5	25.4	3.93
3	Saya berpendapat pendekatan pembelajaran aktif mampu memberikan isi pelajaran yang mencukupi.	0.0	2.8	16.9	56.3	23.9	4.01
4	Dalam pendekatan pembelajaran aktif, pelajar bertanggungjawab terhadap pembelajaran mereka sendiri.	0.0	0.0	11.3	62.0	26.8	4.15
5.	Saya berpendapat pendekatan pembelajaran aktif akan membina interaksi sosial pelajar.	0.0	0.0	1.4	57.7	40.8	4.40

6.	Saya berpendapat bahawa pendekatan pembelajaran aktif sesuai untuk semua pelajar tanpa mengira jenis gaya pembelajaran pilihan mereka.	7.0	12.7	16.9	42.3	21.1	3.58
7.	Dengan menggunakan pendekatan pembelajaran aktif, pendapat dan pengetahuan sedia ada pelajar lebih dihargai.	0.0	1.4	9.9	52.1	36.6	4.24
8.	Saya berpendapat pelajar lebih gemar menghadiri kuliah yang menggunakan pendekatan pembelajaran aktif sepenuhnya.	7.0	9.9	25.4	40.8	16.9	3.51
9.	Saya berpendapat pelajar gemar menghadiri kuliah yang menggunakan gabungan pendekatan pembelajaran aktif dan syarahan.	0.0	0.0	9.9	57.7	32.4	4.23
10	Saya berpendapat pendekatan pembelajaran aktif sesuai untuk semua pelajar tanpa mengira had umur.	5.6	9.9	16.9	40.8	26.8	3.73
Min keseluruhan							4.01

Berdasarkan Jadual 1, didapati bahawa nilai min tertinggi dalam persoalan kajian 1 terletak pada item 5 dengan nilai 4.40. Ini diikuti dengan nilai min kedua tertinggi adalah bagi item 1 iaitu 4.35. Seterusnya item 7 mencatatkan nilai min 4.24 manakala nilai min bagi item 9 pula adalah 4.23. Item 2 memperoleh nilai min sebanyak 4.15 diikuti dengan nilai 4.01 bagi item 3. Daripada Jadual 1 ini juga, dapat dilihat nilai min bagi item 2 adalah sebanyak 3.93 dan 3.73 bagi item 10. Bagi Item 6, nilai minnya adalah 3.58, dan item yang mencatatkan nilai min terendah bagi persoalan kajian 1 diberikan oleh item 8 dengan nilai 3.51. Min keseluruhan bagi persoalan kajian 1 adalah bernilai 4.01.

Analisis Data bagi Persoalan Kajian 2: Apakah faktor dominan yang mendorong pelajar untuk terlibat dalam pembelajaran aktif?

Bahagian ini akan menjawab persoalan kajian 2 iaitu apakah faktor yang mendorong pelajar untuk terlibat dalam pembelajaran aktif. Persoalan kajian 2 ini menggunakan 10 item soalan. Hasil analisis yang diperolehi adalah seperti di dalam Jadual 2:

Jadual 2: Taburan Peratusan dan Min bagi Persoalan Kajian 2

No. Item	Item	ATS (%)	TS (%)	SS (%)	S (%)	AS (%)	Min
1.	Kawalan kelas yang efektif oleh pensyarah mempengaruhi penglibatan saya dalam pembelajaran aktif.	0.0	0.0	7.0	47.9	45.1	4.38
2.	Susun atur bilik kuliah yang sesuai mempengaruhi penglibatan saya dalam kaedah pembelajaran aktif.	0.0	4.2	8.5	54.9	32.4	4.15
3.	Kesesuaian saiz bilik kuliah mempengaruhi penglibatan saya dalam pembelajaran aktif.	0.0	4.2	8.5	46.5	40.8	4.24
4.	Peruntukan masa yang mencukupi semasa menjalankan aktiviti mempengaruhi penglibatan saya dalam pembelajaran aktif.	0.0	2.8	2.8	59.2	35.2	4.27
5.	Interaksi dan komunikasi yang baik antara rakan-rakan menggalakkan penglibatan saya dalam pembelajaran aktif.	0.0	0.0	2.8	54.9	42.3	4.39
6.	Sumber dan bahan rujukan yang mudah diperolehi dapat menggalakkan penglibatan saya dalam pembelajaran aktif.	0.0	1.4	8.5	57.7	32.4	4.21
7.	Jumlah pelajar yang terlalu ramai dalam sesuatu kelas mempengaruhi penglibatan saya dalam pembelajaran aktif	0.0	2.8	8.5	47.9	40.8	4.27
8.	Kemudahan infrastruktur yang lengkap mempengaruhi penglibatan saya dalam pembelajaran aktif.	0.0	4.2	7.0	53.5	35.2	4.20

9.	Rasa tanggungjawab terhadap pembelajaran mempengaruhi penglibatan saya dalam pembelajaran aktif.	0.0	0.0	12.7	54.9	32.4	4.20
10.	Perbincangan isu yang berasaskan pengetahuan sedia ada mempengaruhi penglibatan pelajar dalam pembelajaran aktif.	0.0	1.4	7.0	59.2	32.4	4.23
Min keseluruhan							4.25

Merujuk kepada Jadual 2, min keseluruhan bagi persoalan kajian 2 adalah 4.25. Item 5 merupakan item yang mencatatkan nilai min paling tinggi berbanding item-item lain iaitu dengan nilai min sebanyak 4.39. Min kedua tertinggi pula diberikan oleh item 1 yang bernilai 4.38, diikuti oleh item 4 dan 7 yang mencatatkan nilai min yang sama iaitu sebanyak 4.27. Seterusnya, berdasarkan Jadual 2 juga, didapati item 3 memberikan nilai min 4.24, sementara item 10 memcatatkan nilai 4.23 dan item 6 dengan nilai min 4.21. Item 8 dan 9 berkongsi nilai min 4.20, dan item terakhir iaitu item 2 memberikan nilai min paling rendah iaitu 4.15.

Analisis Data bagi Persoalan Kajian 3: Apakah kelebihan pendekatan pembelajaran aktif menurut pandangan pelajar?

Bahagian ini akan menjawab persoalan kajian 3 iaitu apakah kelebihan pendekatan pembelajaran aktif menurut pandangan pelajar. Seperti item-item dalam persoalan kajian pertama dan kedua, persoalan kajian ketiga juga mempunyai 10 item yang dibina berdasarkan penggunaan skala Likert. Jadual 3 yang berikut merupakan hasil analisis data untuk persoalan kajian ketiga ini:

Jadual 3: Taburan Peratusan dan Min bagi Persoalan Kajian 3

No. Item	Item	ATS (%)	TS (%)	SS (%)	S (%)	AS (%)	Min
1.	Melalui kaedah pembelajaran aktif, saya dapat menguasai isi pelajaran dengan lebih baik.	0.0	1.4	9.9	56.3	32.4	4.20
2.	Kedah pembelajaran aktif seringkali membantu saya untuk mengingati kembali isi pelajaran yang lepas.	0.0	1.4	14.1	47.9	36.6	4.20
3.	Kaedah pembelajaran aktif dapat memperbaiki kemahiran komunikasi dalam diri saya.	1.4	0.0	9.9	45.1	43.7	4.30
4.	Kaedah pembelajaran aktif dapat meningkatkan motivasi belajar dalam diri saya.	0.0	1.4	11.3	52.1	35.2	4.21
5.	Kaedah pembelajaran aktif seringkali dapat mengelakkan saya daripada rasa bosan semasa kuliah.	0.0	2.8	4.2	53.5	39.4	4.30
6.	Kaedah pembelajaran aktif dapat meningkatkan prestasi akademik saya.	0.0	5.6	11.3	63.4	19.7	3.97
7.	Kaedah pembelajaran aktif meningkatkan kemahiran untuk berfikir secara kritis dan kreatif dalam diri saya.	0.0	2.8	8.5	56.3	32.4	4.18
8.	Kaedah pembelajaran aktif menggalakkan saya untuk membuat persediaan awal sebelum menghadiri kuliah.	0.0	1.4	15.5	54.9	28.2	4.10
9.	Kaedah pembelajaran aktif dapat memupuk nilai murni dalam diri pelajar.	2.8	2.8	5.6	57.7	31.0	4.11
10.	Kaedah pembelajaran aktif dapat meningkatkan keyakinan diri saya.	1.4	0.0	16.9	50.7	31.0	4.10
Min keseluruhan							4.17

Daripada Jadual 3, dapatan kajian menunjukkan nilai min keseluruhan bagi persoalan kajian 3 adalah 4.17. Nilai min paling tinggi bagi persoalan ini terletak pada item 3 dan 5 dengan nilai 4.30, diikuti dengan nilai min 4.21 daripada item 4. Jadual 3 juga menunjukkan nilai min 4.20 dikongsi oleh item 1 dan 2. Seterusnya, item 7 mencatatkan nilai

min 4.18, manakala item 9 memberikan nilai min 4.11. Perkongsian nilai min juga turut berlaku bagi item 8 dan 10 dengan nilai min yang diperoleh dari dapatan kajian ini adalah 4.10. Akhir sekali, nilai min paling rendah bagi persoalan kajian 3 adalah daripada item 6, iaitu serendah 3.97.

Perbincangan

Perbincangan kajian ini akan meliputi objektif kajian bagi menjawab persoalan kajian yang telah dikemukakan iaitu yang pertama, apakah persepsi pelajar terhadap pengaplikasian pendekatan pembelajaran aktif. Kedua, apakah faktor yang mendorong pelajar untuk terlibat dalam pembelajaran aktif dan yang ketiga apakah kelebihan pendekatan pembelajaran aktif menurut pandangan pelajar. Rumusan dibuat berdasarkan kepada dapatan kajian yang telah dianalisis dalam bab 4 dengan menggunakan soal selidik yang telah dibina.

Persepsi pelajar terhadap pengaplikasian pendekatan pembelajaran aktif

Persepsi pelajar dalam kajian ini merujuk kepada pandangan pelajar terhadap beberapa aspek mengenai pendekatan pembelajaran aktif. Dapatan kajian mendapati min keseluruhan bagi persoalan kajian pertama ialah 4.01. Nilai min yang tinggi ini menunjukkan tahap persepsi pelajar terhadap pendekatan pembelajaran aktif adalah positif. Dalam erti kata lain, pendekatan pembelajaran aktif telah berjaya menarik minat ramai pelajar untuk terlibat secara aktif dalam sesi P&P. Ini selaras dengan pernyataan daripada Omardin (1999) yang telah mengatakan bahawa minat pelajar dapat diwujudkan dan dipertingkatkan dengan menggunakan pelbagai pendekatan dalam pengajaran. Terdapat pelbagai teknik yang merupakan sebahagian daripada teknik-teknik dalam pendekatan pembelajaran aktif, antaranya seperti pembelajaran secara koperatif (Cooperative Learning) (Colak, 2015) dan juga pembelajaran berasaskan masalah (Problem-Based Learning) (Khairiyah et al., 2005).

Kajian yang dijalankan oleh Fathiyah (2006) terhadap guru-guru pelatih yang menggunakan kaedah P&P koperatif mendapati majoriti guru-guru pelatih dalam kajian ini mengamalkan kaedah pembelajaran koperatif semasa menjalani latihan praktikal mereka. Ini membuktikan guru-guru pelatih ini telah menerima pembelajaran koperatif yang merupakan salah satu subset dalam pembelajaran aktif dengan baik. Selain itu, hasil kajian oleh Springer et al. (2000) keatas pendidikan siswazah dalam bidang sains, matematik, kejuruteraan dan teknologi (SMET) juga telah menunjukkan sikap pelajar yang lebih positif terhadap pembelajaran yang menyokong penggunaan pembelajaran dalam kumpulan-kumpulan kecil.

Seterusnya, dapatan kajian pengkaji terus dikukuhkan lagi dengan kajian yang dijalankan oleh Siti Norbaizura (2006) dalam mengkaji persepsi pelajar terhadap pendekatan pembelajaran berasaskan masalah. Hasil kajian ini menunjukkan tahap persepsi pelajar terhadap pendekatan pembelajaran berasaskan masalah adalah tinggi. Secara tidak langsung, pembelajaran berasaskan masalah yang merupakan sebahagian daripada teknik-teknik dalam pembelajaran aktif secara umumnya telah membuktikan penerimaan pelajar terhadap pendekatan aktif adalah baik.

Dapatan kajian ini juga menunjukkan majoriti responden berpendapat pendekatan pembelajaran aktif dapat membina interaksi sosial mereka. Menurut Fathiyah (2006), interaksi sosial berlaku apabila terdapat aktiviti yang memerlukan pelajar mengeluarkan pendapat, pandangan dan menerangkan isi kandungan pelajaran. Mok Soon Sang (2002) telah menggariskan ciri-ciri pembelajaran berpusatkan pelajar yang mana antaranya ialah peluang interaksi antara pelajar terbuka luas dan sifat- sifat sosial yang positif seperti tolong-menolong, bekerjasama, dan bertolak ansur dengan jelasnya dapat dipupuk.

Tingginya tahap persepsi pelajar terhadap pendekatan pembelajaran aktif ini bolehlah dikatakan sebagai suara pelajar yang melahirkan kehendak mereka untuk proses pembelajaran yang tidak hanya berasaskan kepada syarahan semata-mata. Pelajar masa kini yang mempunyai pengetahuan dan pengalaman sedia ada yang meluas membuatkan mereka inginkan proses pembelajaran yang dapat melibatkan mereka secara langsung dalam membina pemahaman yang lebih kukuh. Pelajar perlu melakukan lebih dari sekadar duduk mendengar kuliah bagi mewujudkan pembelajaran yang lebih berkesan. Seperti yang dicadangkan dalam kon pembelajaran Dale (1969), semakin aktif penglibatan pelajar dalam suatu sesi P&P, semakin tinggi keupayaan pelajar untuk mengingati dan memahami sesuatu perkara yang diajar.

Persepsi pelajar yang positif terhadap pendekatan pembelajaran aktif ini juga tidak membawa maksud pendekatan pembelajaran konvensional seperti syarahan harus ditolak sepenuhnya. Ini adalah kerana, kaedah syarahan masih merupakan kaedah penyampaian maklumat terbaik (Abd Ghafar, 2003). Gabungan kedua-dua pendekatan ini sebenarnya akan menghasilkan sesi P&P yang lebih berkesan, dan menarik minat pelajar. Selain itu, ia juga memenuhi kehendak pelajar yang terdiri daripada pelbagai gaya pembelajaran sama ada yang gemarkan kaedah syarahan atau pembelajaran aktif.

- Faktor yang mendorong pelajar untuk terlibat dalam pembelajaran aktif

Persoalan kajian kedua membincangkan beberapa faktor yang mendorong pelajar untuk terlibat aktif dalam sesi P&P yang berasaskan kepada pendekatan pembelajaran aktif. Nilai min yang tinggi bagi persoalan kajian kedua ini menunjukkan terdapat beberapa faktor dominan yang telah mendorong pelajar untuk terlibat dalam pembelajaran aktif.

Analisis data menunjukkan responden berpendapat bahawa faktor interaksi dan komunikasi yang baik antara rakan-rakan adalah faktor utama yang mendorong penglibatan mereka dalam pembelajaran aktif. Menurut Abd. Ghafar (2003), komunikasi merupakan satu proses untuk menyampaikan maklumat, mesej atau isyarat kepada pihak lain yang dibina daripada pengalaman atau persefahaman antara kedua-dua pihak. Tambahnya lagi, bilik kuliah merupakan satu komuniti yang sentiasa berinteraksi dimana pensyarah berinteraksi dengan pelajar ketika kuliah, dan pelajar berinteraksi sesama mereka berdasarkan keperluan ketika proses P&P. Interaksi yang sentiasa berlaku inilah sebenarnya yang menghidupkan suasana sesebuah bilik kuliah.

Terdapat banyak kajian mengenai faktor interaksi dan komunikasi dalam mendorong penglibatan pelajar semasa sesi P&P. Antaranya adalah kajian yang dijalankan oleh Siti Norbaizura (2006) yang menunjukkan faktor interaksi dan komunikasi yang baik antara rakan-rakan sekumpulan adalah faktor utama yang dapat menggalakkan pembelajaran pelajar secara berkumpulan. Kajian Mpofu (1998) terhadap 27 orang pelajar juga menunjukkan pelajar lebih gemar bekerja dalam suasana berkumpulan kerana ia dapat mempengaruhi pembelajaran mereka. Atan Long (1982) telah menyenaraikan beberapa prinsip pengajaran dimana menurutnya, P&P merupakan proses dialog yang melibatkan dua belah pihak di mana interaksi dan komunikasi dua hala ini akan membuatkan suasana bilik kuliah menjadi lebih hidup dan ceria. Ini seterusnya akan mendorong mereka untuk turut serta dalam pembelajaran dengan lebih aktif.

Pelajar memerlukan keselesaan dan keserasian antara diri mereka dengan rakan-rakan di dalam kumpulan bagi menggalakkan mereka untuk terlibat secara aktif dalam apa juga aktiviti yang dianjurkan. Keselesaan dan keserasian ini akan mewujudkan sikap berani untuk memberi pendapat, pandangan bahkan menyuarakan bantahan terhadap sesuatu isu yang dibincangkan. Di sinilah kemahiran interaksi dan komunikasi boleh dibina. Peluang berkomunikasi dan berinteraksi sesama pelajar terbuka luas melalui pendekatan pembelajaran aktif ini.

Hasil analisis juga mendapati responden bersetuju dengan faktor kawalan kelas yang efektif oleh pensyarah telah mempengaruhi penglibatan mereka dalam pembelajaran aktif. Daripada Abd Ghafar (2003), kawalan kelas adalah penting untuk mengelakkan pelajar daripada berebut-rebut untuk bercakap, disamping menjadikan sesi P&P lebih teratur. Bersetujuan dengan dapatan kajian yang diperolehi, semestinya sesi P&P yang lebih teratur akan menyebabkan pelajar lebih selesa untuk turut serta dalam sesi P&P yang melibatkan aktiviti perbincangan. Bukan itu sahaja, Kamaruddin (1995) juga telah menyatakan bahawa stail atau gaya guru memimpin adalah satu faktor penting yang menentukan mutu atau kualiti iklim bilik kuliah dan seterusnya menentukan kualiti pembelajaran pelajar.

Faktor penglibatan pelajar dalam pembelajaran aktif dari aspek kemudahan infrastruktur turut dikaji. Khairiyah et al. (2005) telah menggariskan beberapa faktor penting dalam memastikan keberhasilan pendekatan pembelajaran aktif dalam P&P, yang mana antaranya ialah infrastruktur. Menurutnyanya, kemudahan infrastruktur seperti susunan meja-kerusi dan saiz kelas yang sesuai haruslah disediakan kerana kemudahan yang kurang sempurna akan menyukarkan pelajar untuk berkerja dalam kumpulan. Sharifah Alwiah Alsagoff (1985), ada menyatakan bahawa tiada satu cara pun penyusunan kerusi dan meja boleh dianggap terbaik kerana ia bergantung kepada saiz kelas, umur dan keperluan pelajar, disamping menepati keperluan situasi P&P.

Faktor persekitaran fizikal kelas yang menepati keperluan situasi P&P sememangnya sukar untuk disediakan. Ini adalah kerana kebanyakan bilik dan dewan kuliah hanya menyediakan kemudahan tempat duduk beserta meja yang

kecil dimana ianya sesuai dengan kaedah syarahan sahaja. Implikasi daripada itu, pelajar seringkali tiada tempat yang boleh mereka gunakan untuk melakukan aktiviti secara berkumpulan dimana mereka memerlukan meja yang besar untuk duduk berbincang atau menjalankan aktiviti. Tempat duduk yang disediakan juga kebiasaannya berangkai antara satu sama lain. Ini menghalang mereka untuk mengubah susunan bilik atau dewan kuliah supaya lebih selesa untuk mereka duduk berbincang.

Dalam kajian ini, pengkaji tidak menolak kemungkinan terdapatnya faktor-faktor lain yang mendorong pelajar untuk terlibat dalam pembelajaran aktif tidak disentuh. Namun, jika faktor-faktor yang telah tersenarai ini diambil berat, sudah cukup bagi mana-mana pihak menarik perhatian dan seterusnya mendorong pelajar untuk turut serta dalam pembelajaran aktif.

-Kelebihan pendekatan pembelajaran aktif menurut pandangan pelajar

Persoalan kajian ketiga membincangkan kelebihan pendekatan pembelajaran aktif menurut pandangan pelajar. Bahagian ini mencatatkan nilai min yang tinggi, dimana ianya membuktikan kepercayaan pelajar terhadap kelebihan-kelebihan pendekatan pembelajaran aktif. Pendekatan pembelajaran aktif yang berasaskan kepada strategi pemusatan pelajar telah memberi peluang kepada mereka untuk terlibat dalam sesi P&P secara langsung. Penglibatan secara langsung dalam sesi P&P inilah yang telah menyedarkan mereka akan kelebihan-kelebihan yang terdapat dalam pengaplikasian pendekatan pembelajaran aktif.

Menurut kajian ini, kelebihan utama pembelajaran aktif yang menurut pandangan pelajar adalah kebolehannya memperbaiki kemahiran komunikasi dalam diri mereka. Kon pembelajaran Edgar Dale (1969) dalam rajah 2.1 dengan jelas telah menunjukkan aktiviti pelajar yang aktif dalam kelas akan melibatkan kemahiran komunikasi yang meluas seperti sesi perbincangan, memberi ucapan di khalayak ramai dan melakukan persembahan dramatik.

Selain itu, dalam model pembelajaran aktif yang dikemukakan oleh Fink (1999) juga telah menggariskan perbincangan yang berlaku dalam pembelajaran aktif yang melibatkan perbincangan bersama rakan-rakan yang lain. Contoh yang paling mudah ialah melalui perbincangan dalam kumpulan kecil sesama rakan berkaitan isi pelajaran yang dipersetujui. Kadangkala, pensyarah atau guru boleh bertindak secara lebih kreatif dengan menggalakkan pelajar untuk mengadakan sesi dialog antara pelajar dengan golongan pakar atau professional sama ada di dalam atau di luar bilik kuliah.

Terdapat banyak kajian lain yang menyokong akan kelebihan-kelebihan pembelajaran aktif. Antaranya ialah kajian yang dijalankan oleh Felder et al. (1998) dimana perbandingan hasil keputusan peperiksaan kumpulan yang menggunakan kaedah pembelajaran aktif dengan kumpulan yang menggunakan kaedah pembelajaran tradisional. Hasil kajian ini mendapati kumpulan kaedah pembelajaran aktif mengatasi kumpulan tradisional dalam bilangan bergraduan, tempoh graduan, dan penguasaan kemahiran generik.

Analisis kajian oleh Springer et al. (2007) keatas pendidikan siswazah dalam bidang sains, matematik, kejuruteraan dan teknologi (SMET) juga telah menunjukkan pelbagai bentuk pengajaran dalam kumpulan kecil adalah berkesan bagi mempertingkatkan pencapaian akademik. Selain itu, Ruhl et al. (1987) yang membuat perbandingan antara 2 kumpulan yang mengamalkan pembelajaran aktif dan tradisional telah mendapati keputusan ujian yang lebih baik bagi kumpulan yang mengamalkan pembelajaran aktif dengan jurang perbezaan pencapaian antara dua kumpulan ini yang agak besar.

Strategi pemusatan pelajar yang digunakan dalam pembelajaran aktif ternyata memberi banyak kelebihan kepada pelajar, terutamanya dari segi peningkatan tahap pemahaman pelajar terhadap topik yang dipelajari. Ini boleh dilihat melalui kon pembelajaran Dale (1969) dimana semakin tinggi penglibatan pelajar dalam suatu proses pembelajaran, semakin tinggi keupayaan pelajar untuk mengingat perkara yang mereka pelajari. Pepatah cina juga ada menyatakan, jika saya dengar saya akan lupa, jika saya lihat saya akan ingat dan jika saya buat saya akan faham.

Malah, menurut pandangan pelajar juga kelebihan pembelajaran aktif akan menggalakkan pelajar untuk membuat persediaan awal sebelum menghadiri kuliah. Prinsip-prinsip pembelajaran yang digariskan oleh Abd. Ghafar (2003) tentang persediaan prapembelajaran oleh pelajar menyatakan pelajar perlu mempunyai pengetahuan asas yang berkaitan dengan pelajaran yang baru kerana mereka akan lebih berminat sekiranya pelajaran baru itu dikaitkan

dengan apa yang diketahuinya. Ini selari dengan pernyataan Omardin (1999), yang mengatakan bahawa minat yang tinggi terhadap pelajaran yang akan disampaikan akan menunjukkan tanda persediaan yang mendalam untuk mengikuti aktiviti pengajaran guru.

Sememangnya kelebihan pengaplikasian pendekatan pembelajaran aktif dalam proses P&P tidak dapat dinafikan lagi. Kelebihannya merangkumi daripada pencapaian akademik, membina pemikiran yang kritis dan kreatif dan sehinggalah kepada peningkatan motivasi diri. Pelajar tentunya mempunyai alasannya yang tersendiri mengapa mereka memilih untuk terlibat dalam pembelajaran aktif. Apa yang pasti, penerimaan pelajar terhadap pembelajaran aktif akan memberi manfaat kepada mereka.

Kesimpulan

Objektif utama kajian ini adalah untuk mengkaji mengenai pengaplikasian pendekatan pembelajaran aktif di kalangan pelajar tahun akhir Fakulti Pendidikan Universiti Teknologi Malaysia terhadap 3 persoalan kajian iaitu yang pertama, apakah persepsi pelajar terhadap pendekatan pembelajaran aktif. Kedua, apakah faktor yang mendorong pelajar untuk terlibat dalam pembelajaran aktif, dan yang ketiga apakah kelebihan pembelajaran aktif menurut pandangan pelajar.

Kajian ini telah dilakukan ke atas 71 orang responden yang terdiri daripada pelajar tahun akhir program pengajian A, B dan C. Instrumen yang digunakan dalam kajian ini adalah soal selidik yang mengandungi 30 item. Soal selidik ini mempunyai 2 bahagian. Bahagian pertama mengandungi data-data demografi responden, manakala bahagian kedua pula mengandungi item-item yang berkaitan dengan kajian. Soal selidik yang dibangunkan oleh pengguna ini menggunakan skala Likert lima mata.

Data daripada soal selidik dianalisis dengan menggunakan perisian SPSS for Windows Version 11.5 dan dikumpulkan dalam bentuk min dan peratusan. Daripada penganalisan data secara deskriptif, 3 persoalan yang dikaji dapatlah dirumuskan iaitu (i) Persepsi pelajar terhadap pendekatan pembelajaran aktif adalah positif (min=4.01), (ii) Terdapat beberapa faktor dominan yang mendorong pelajar untuk terlibat dalam pembelajaran aktif (min=4.25), dan (iii) Kepercayaan pelajar terhadap kelebihan pendekatan pembelajaran aktif adalah positif (min=4.17).

Namun disebabkan kajian ini adalah berbentuk tinjauan yang menggunakan sampel dari Fakulti Pendidikan sahaja, maka hasil kajian yang diperolehi hanya boleh digeneralisasikan kepada pelajar-pelajar dimana kajian ini dijalankan

Limitasi dan Kajian Lanjutan

Setelah selesai menganalisis data dan membuat perbincangan dapatan, penyelidik ingin mengemukakan beberapa saranan dan cadangan kepada penyelidikan akan datang untuk menjadikannya lebih baik dan lebih memberikan gambaran yang sebenar kepada permasalahan yang timbul. Kajian ini hanya memberi tumpuan kepada saiz sampel yang kecil sahaja. Oleh yang sedemikian, adalah disarankan untuk memperbesar lagi saiz sampel kajian. Ini adalah kerana apabila saiz sampel yang lebih besar digunakan seperti menambahkan responden dikalangan pelajar Jabatan Asas Pendidikan, keputusan kajian akan mewakili keputusan yang sebenar. Selain itu, kajian berbentuk perbandingan juga boleh dilakukan bagi melihat perbezaan antara jantina atau tahun pengajian. Perbandingan kajian juga boleh merangkumi pencapaian pelajar yang menggunakan pendekatan pembelajaran aktif dengan kaedah lain seperti kaedah kuliah sepenuhnya.

Oleh kerana kajian yang dilakukan ini hanya terbatas kepada pelajar sahaja, adalah dicadangkan, kajian seperti ini boleh diperluaskan lagi dengan melakukan kajian dikalangan pensyarah yang menggunakan pendekatan pembelajaran aktif dalam sistem P&P mereka. Disamping itu, kajian juga tidak terhad kepada penggunaan instrumen soal selidik sahaja, tetapi kaedah pemerhatian dan temubual juga boleh digunakan untuk memantapkan lagi hasil kajian ini.

Rujukan

- Abd. Ghafar Md. Din (2003). *Siri Pengajian Dan Pendidikan Utusan: Prinsip Dan Amalan Pengajaran*. Kuala Lumpur: Utusan Publications & Distributors Sdn. Bhd.
- Ahmad Zaharudin Idrus (1997). *Institutional Reform for Universities*. Skudai: Universiti Teknologi Malaysia.
- Atan Long (1982). *Pedagogi Kaedah Am Mengajar*. Petaling Jaya: Penerbit Fajar Bakti.
- Bonwell, C.C, and Eison, J.A., (1991). *Active Learning: Creating Excitement in the Classroom*. (ASHE-ERIC Higher Education Report No.1) Washington, D.C.: George Washington University Clearinghouse on Higher Education.
- Chickering, A. And Gamson, Z. (1987). *Seven Principles for Good Practice*. AAHE Buletin.
- Çolak, E. (2015). The effect of cooperative learning on the learning approaches of students with different learning styles. *Egitim Arastirmalari - Eurasian Journal of Educational Research*, (59), pp. 17-34.
- Dale, E. (1969). *Audio-Visual Methods in Teaching*. (3rd Ed.). Holt, Tinehart and Winston.
- Danielson, C. (1996). *Enhancing Professional Practice: A Framework for Teaching*. Elexandria: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Davis, G. B. (1993). *Tools For Teaching*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Fathiyah Morad (2006). *Maklumbalas Guru Pelatih Tahun 5SPF Fakulti Pendidikan UTM Terhadap Kaedah P&P Koperatif Dalam Matapelajaran Fizik KBSM*. Tesis Sarjana Muda: Universiti Teknologi Malaysia.
- Felder, R.M. and Solomon, B.A. (2004). *Learning Styles and Strategies*. North Carolina State University.
- Felder, R.M., Felder G.N. and Dietz, E.J. (1998). A Longitudnal Study of Engineering Student Performance and Retention versus Comparisons with Traditionally-Taught Students. *Journal of Engineering Education*.
- Fink, L.D. (1999). *Instructional Development Program*. University of Oklahoma.
- Fullan, M., dan Hargreaves, A. (1992). *What's Worth Fighting for in Your School?* London: Open University Press.
- Gay, L.R. (1996). *Educational Research Competencies for Analysis and Application*. 5th Ed. New Jersey: Prentice Hall Inc.
- Hashim, N.B., Kee, C.P., Rahman, M.P.A. (2016). Stops: Mengungkai isu kebolehpasaran graduan di Malaysia. *Jurnal Komunikasi: Malaysian Journal of Communication*, 32 (2), pp. 139-164.
- Ismail Abdul Aziz (2004). *Tahap Kemahiran Penggunaan Komputer Di Kalangan Pelajar Tahun Satu, Jabatan Pendidikan Teknik dan Vokasional, Fakulti Pendidikan, Universiti Teknologi Malaysia*. Tesis Sarjana Muda: Universiti Teknologi Malaysia.
- Liew, S.-C., Sidhu, J., Barua, A. (2015). The relationship between learning preferences (styles and approaches) and learning outcomes among pre-clinical undergraduate medical students *Approaches to teaching and learning*. *BMC Medical Education*, 15 (1).
- McPherson, Joyce (2020) *Active Learning Principles with Illustrations from Shakespeare Education, The Clearing House: A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas*,
- Kamaruddin Haji Husin (1995). *Siri Pengajian Dan Pendidikan Utusan: Dinamika Sekolah Dan Bilik Darjah*. Kuala Lumpur: Utusan Publications & Distributors Sdn Bhd.
- Khairiyah Mohd Yusof, Jamaludin Harun dan Mohd Salleh Abu (2005). *Promoting Active Learning in Universiti Teknologi Malaysia: A Bottom-Up, Top-Down Approach*. Universiti Teknologi Malaysia: Centre of Teaching and Learning (CTL).
- Majid Konteng (1993). *Kaedah Penyelidikan Pendidikan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mohd Najib Abdul Ghafar (1999). *Penyelidikan Pendidikan*. Skudai: Penerbit Universiti Teknologi Malaysia.
- Mohd Salleh Abu dan Zaidatun Tasir (2001), *Pengenalan Kepada Analisis Data Berkomputer SPSS 10.0 For Window*. Johor Bahru: Penerbit UTM.
- Mok Soon Sang. (2002). *Siri Pendidikan Perguruan: Pedagogi Untuk Kursus Diploma Perguruan Semester 3*. Subang Jaya: Kumpulan Budiman Sdn.Bhd.

- Mpofu, D.J.S, Schidt, H.G., Das, M., Lanphear, J., dan Dunn, E. (1998). A Review of Problem Based Learning: Perceptions of Students and Tutors at The United Arab Emirates University. *Education for Health*, 11;2 dalam ProQuest Education Journals, 203-213.
- Omarin Ashaari (1999). *Pengajaran Kreatif untuk Pembelajaran Aktif*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Orlich, D.C., Harder, R.J., Callahan, R.C., and Gibson, H.W. (2001). *Teaching Strategies a Guide to Better Instruction*. (6th Ed.) New York: Houghton Mifflin Company.
- Pamungkas, S.F., Widiastuti, I., Suharno (2019). Adapting to student learning style: An active experiential learning models for vocational education in mechanical engineering. *AIP Conference Proceedings*, 2194.
- Rachmaniah, M., Merry, N.K., Hamidah, I., Zulkarnain, I. (2019). Information and Communication Technology Application Improved Higher Education Accreditation Management. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*, 299 (1).
- Rizalman Abdul Majid (2004). *Tinjauan Pelaksanaan Pendekatan Pembelajaran Masteri Bagi Matapelajaran Kemahiran Hidup Bersepadu Di Daerah Kuantan Pahang*. Tesis Sarjana Muda: Universiti Teknologi Malaysia.
- Ruhl, K.L., Hughes, C.A., and Schloss, P.J., (1987). Using the Pause Procedure to enhance lecture recall. *Teacher Education and Special Education*, 10, 14-18.
- Sharifah Alwiah Alsagoff (1985). *Sosiologi Pendidikan Siri Maktab Perguruan*. Kuala Lumpur: Heinemann (Malaysia) Sdn. Bhd.
- Siow Swee Lian (2006). *Pola Gaya Pembelajaran Pelajar Tahun Satu Sarjana Muda Teknologi serta Pendidikan (Kemahiran Hidup)*. Tesis Sarjana Muda: Universiti Teknologi Malaysia.
- Siti Norbaizura Hj. Awad (2006). *Kajian Mengenai Persepsi Pelajar Terhadap Pendekatan Problem-Based Learning (PBL): Suatu Kajian Tinjauan di Universiti Sains Malaysia, Kubang Kerian, Kelantan*. Tesis Sarjana Muda: Universiti Teknologi Malaysia.
- Springer, L., Stanne, M.E., and Donovan, S. (2000). Effects Of Small-Group Learning on Undergraduates in Science, Mathematics, Engineering and Technology (SMET) Diakses pada: 17 Julai 2007
URL:<http://www.wcer.wisc.edu/nise/cl1/CL/resource/R2>
- Sunita M. Dol (2020). Use of Self-Created Videos for Teaching Structured Query Language (SQL) using Flipped Classroom Activity. *Journal of Engineering Education Transformations*. Volume 33, Special Issue.
- Thut, I.N., and Gerberich, J.R. (1993). *Foundation Of Method In Secondary Schools*. New Jersey: Prentice Hall.
- Whitman, N. (1996). Learning and Teaching Style: Implications for Teachers of Family Medicine. *Farm Med*, 28; 321-325.